

Energieverbruik per energiedrager, 1990-2016

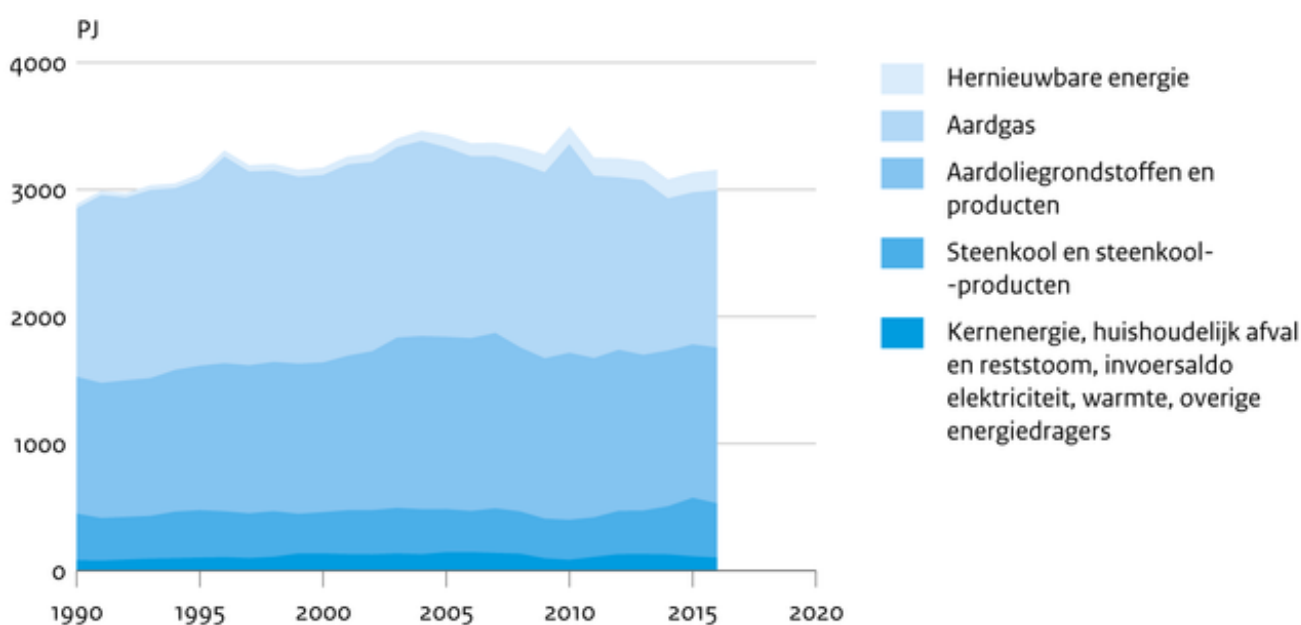
Indicator | 21 februari 2018

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Het Nederlandse energieverbruik is in 2016 0,7 procent hoger dan in 2015. Ten opzichte van 1990 is het energieverbruik met 9,3 procent gestegen.

[figuurgroep]

Energieverbruik per energiedrager

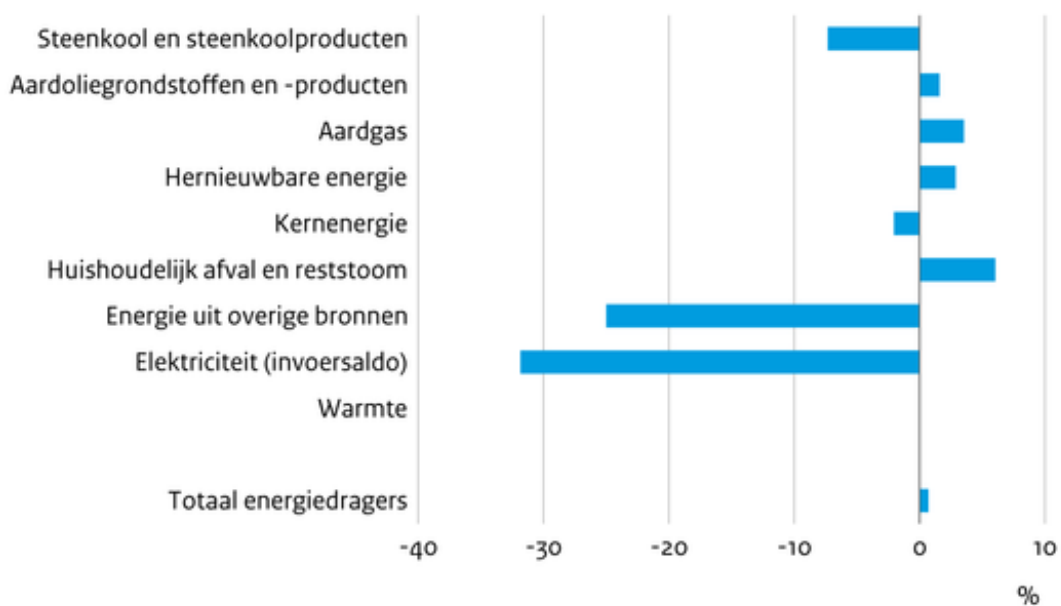


Bron: CBS

CBS/feb18
www.clo.nl/nl005421

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Verandering energieverbruik, 2015 – 2016

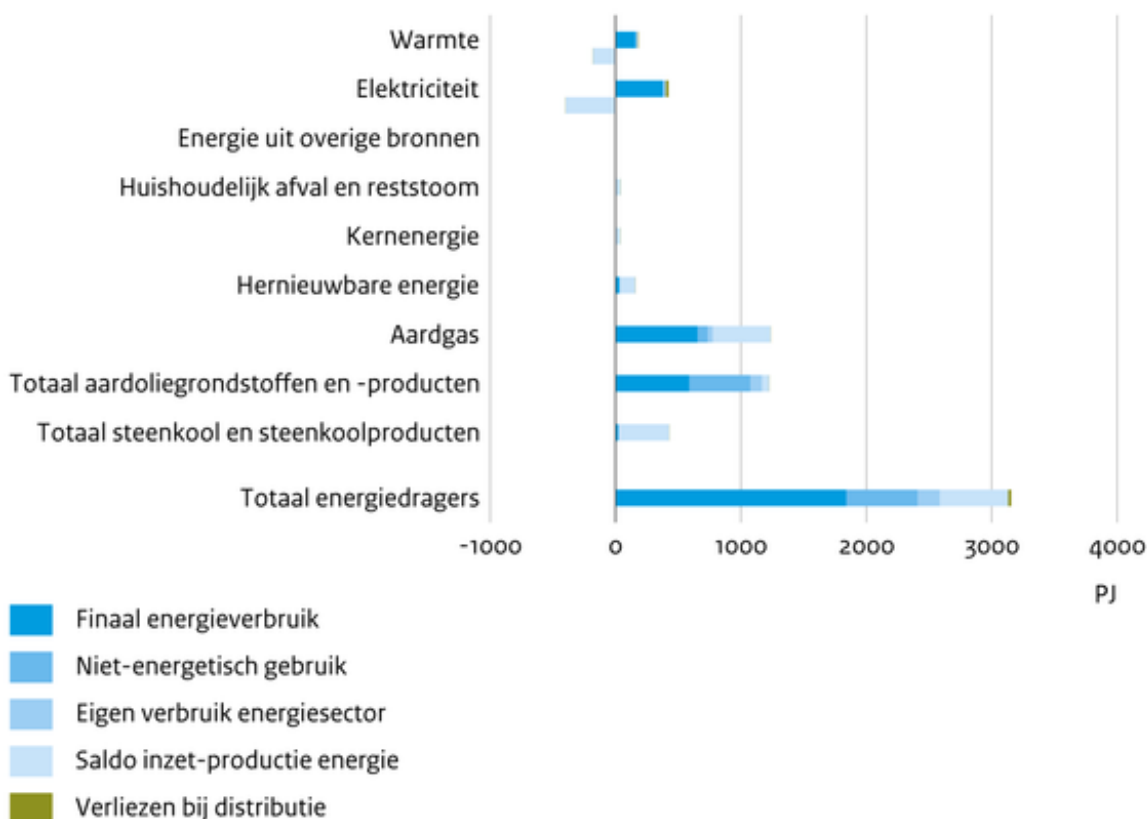


Bron: CBS

CBS/feb18
www.clo.nl/nl005421

- [Download figuur](#) [5]
- [Download data \(xlsx\)](#) [6]
- [Download data \(ods\)](#) [7]

Energieverbruik naar energiedrager en wijze van inzet, 2016



Bron: CBS

 CBS/feb18
 www.clo.nl/nl005421

- [Download figuur](#) [8]
- [Download data \(xlsx\)](#) [9]
- [Download data \(ods\)](#) [10]

[/figuurgroep]

Ontwikkeling 1990-2016

Het energieverbruik is tussen 1990 en 2004 langzaam toegenomen. In 2004 was het energieverbruik 20 procent hoger dan in 1990. Na 2004 daalde het verbruik weer met nog wel een piek in 2010 als gevolg van een hoger aardgasverbruik door de strenge winter. In 2016 is het energieverbruik 9,3 procent hoger dan in 1990.

Energieverbruik in 2016 met 0,7 procent gestegen

In 2016 bedraagt het totale verbruik van energiedragers in Nederland 3 155 petajoule. Dat is 0,7 procent meer dan in 2015 (3 134 petajoule). Het verbruik nam toe van aardolieproducten en grondstoffen (+ 1,6 procent), aardgas (+ 3,5 procent), hernieuwbare energie (+ 2,9 procent) en energie uit huishoudelijk afval en reststoom (+ 6 procent). Daarnaast nam het verbruik af van steenkool en steenkoolproducten (- 7,3 procent), kernenergie (- 2,0 procent), elektriciteit (invoersaldo) (- 32 procent) en energie uit overige bronnen (- 25 procent).

Energieverbruik 2016 naar wijze van inzet

Het energieverbruik in 2016 kan worden verdeeld in de volgende vijf componenten:

- 58 procent bestaat uit finaal energetisch verbruik. Dit is het energieverbruik waarna geen nuttig bruikbare energiedrager resteert (bijvoorbeeld: verbranden van aardgas in een warmtekotel).
- 18 procent bestaat uit niet-energetisch finaal verbruik. Hierbij wordt de energiedrager gebruikt voor het maken van een product dat geen energiedrager is. De voor het productieproces gebruikte energie blijft daarbij in het product aanwezig (bijvoorbeeld: het gebruik van olie als grondstof voor plastic of aardgas voor kunstmest).
- 17 procent wordt verbruikt voor de productie van andere energiedragers, zoals elektriciteit. Het omzettingssaldo is de inzet minus de productie bij de omzetting van de ene energiedrager in de andere.
- 6 procent is energieverbruik door de energiesector bij de winning en productie van energie.
- 0,7 procent omvat de verliezen in de distributienetten voor elektriciteit en warmte.

Toelichting revisie

In 2015 en 2016 zijn de cijfers van de Energiebalans voor de periodes 1990 t.e.m. 1994 en 1995 t.e.m. 2013 gereviseerd. De belangrijkste aanleidingen hiervoor waren (1) een trendbreuk in de tijdreeks voor de bedrijfstak petrochemie, (2) de mogelijkheid klantenbestanden van netwerkbedrijven te gebruiken voor het bepalen van het finaal verbruik van aardgas en elektriciteit en (3) het beschikbaar komen van nieuwe broninformatie over het verbruik van brandstoffen voor vervoer en mobiele bronnen. Meer informatie is te lezen in de artikelen [Revisie energiebalans 1995-2013](#) [11] (CBS, 2015) en [Revisie energiebalans 1990 tot en met 1994](#) [12] (CBS, 2016).

Referenties

- CBS (2015a). [Nederlandse energiehuishouding \(NEH\)](#) [13]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2015b). [Revisie energiebalans 1995-2013](#) [11]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2016). [Revisie energiebalans 1990 tot en met 1994](#) [12]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2017). [StatLine: Energiebalans; aanbod, omzetting en verbruik](#) [14]. CBS, Den Haag / Heerlen

Relevante informatie

- Meer informatie over het Nederlandse energieverbruik is opgenomen in de databank [StatLine](#) [15] van het CBS.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Energieverbruik per energiedrager

Omschrijving

Ontwikkeling van het energieverbruik in Nederland per energiedrager. Voor het meest recente jaar is het energieverbruik uitgesplitst naar wijze van inzet.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Berekeningswijze

Berekening op basis van enkele maand- en kwartaalenquête van het CBS en registraties van diverse instellingen als TenneT, Gasunie en Energie-Nederland. Het artikel [Nederlandse energiehuishouding \(NEH\)](#) [13] (CBS, 2015) geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode.

Basistabel

[StatLine: Energiebalans; aanbod, omzetting en verbruik](#) [14] (CBS, 2017).

Geografisch verdeling

Nederland

Andere variabelen

Er zijn gegevens per energiedrager voor een groot aantal energiebalansposten (zoals winning, invoer, verbruik, verbruikssaldo energiebedrijven, verbruikssaldo energieafnemers, uitvoer, bunkers).

Verschijningsfrequentie

Jaarlijks; publicatie van nieuwe cijfers in de CBS database StatLine gebeurt 3x per jaar: Voorlopige cijfers: - maart / april van het jaar volgend op het verslagjaar. Nader voorlopige cijfers:- juni / juli van het jaar volgend op het verslagjaar. Definitieve cijfers:- november / december van het tweede volgende jaar op het verslagjaar.

Achtergrondliteratuur

[Nederlandse energiehuishouding \(NEH\)](#) [13] (CBS, 2015a) [Revisie energiebalans 1995-2013](#) [11] (CBS, 2015b) [Revisie energiebalans 1990 tot en met 1994](#) [12] (CBS, 2016)

Opmerking

In 2015 en 2016 zijn de cijfers van de Energiebalans voor de periodes 1990 t.e.m. 1994 en 1995 t.e.m. 2013 gereviseerd. De belangrijkste aanleidingen hiervoor waren (1) een trendbreuk in de tijdreeks voor de bedrijfstak petrochemie, (2) de mogelijkheid klantenbestanden van netwerkbedrijven te gebruiken voor het bepalen van het finaal verbruik van aardgas en elektriciteit en (3) het beschikbaar komen van nieuwe broninformatie over het verbruik van brandstoffen voor vervoer en mobiele bronnen. Meer informatie is te lezen in de artikelen [Revisie energiebalans](#)

[1995-2013](#) [11] (CBS, 2015b) en [Revisie energiebalans 1990 tot en met 1994](#) [12] (CBS, 2016).

Betrouwbaarheidscodering

Schatting gebaseerd op een groot aantal (zeer accurate) metingen, waarbij representativiteit van de gegevens vrijwel volledig is.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2018). [Energieverbruik per energiedrager, 1990-2016](#) [16] (indicator 0054, versie 21, 21 februari 2018). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl005421>

Links

- [1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0054>
- [2] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0054_001g_clo_21_nl.png
- [3] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-001g-clo-21-nl.xlsx>
- [4] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-001g-clo-21-nl.ods>
- [5] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0054_003g_clo_21_nl.png
- [6] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-003g-clo-21-nl.xlsx>
- [7] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-003g-clo-21-nl.ods>
- [8] https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0054_002g_clo_21_nl.png
- [9] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-002g-clo-21-nl.xlsx>
- [10] <https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0054-002g-clo-21-nl.ods>
- [11] <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/industrie-energie/methoden/dataverzameling/overige-dataverzameling/2015-revisie-energiebalans-2015.htm>
- [12] <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/41/revisie-energiebalans-1990-tot-en-met-1994>
- [13] <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/nederlandse-energiehuishouding--neh-->
- [14] <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83140NED/table?dl=73B0>
- [15] <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>
- [16] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl005421>